

Nr 433

Av herrar Larsson i Umeå och Petersson i Gäddvik, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till företagareföreningar m. fl.: Administrationskostnader.

(Lika lydande med motion nr 369 i Första kammaren)

Genom beslut av 1968 års riksdag (prop. 61 SU 102, rskr. 254) uppdrogs vissa nya riktlinjer för företagareföreningarnas organisation och verksamhet. Omläggningen innebär i huvudsak att de nettoränteintäkter som föreningarna tidigare har haft på utlåning av medel från statens hantverks- och industrilånefond fr. o. m. den 1 juli 1968 har bortfallit. I samband med denna förändring har det statliga administrationsbidraget till viss del höjts. I årets statsverksproposition anföres att höjningen »syftar även till att möjliggöra för föreningarna att i vidgad omfattning medverka till bevakning på lokalt plan i lokaliseringsstödärendena». Detta jämte övriga av riksdagen beslutade nya arbetsuppgifter jämte utvidgning av tidigare synes ej i tillräcklig grad kunna täckas in genom de anslag som kan beräknas utgå till föreningarna med anledning av vad som föreslås i statsverkspropositionen.

Föreningarna i de fyra övre norrlandslänen — med de uppenbara svårigheter som finns inom dessa län att, trots viss allmän konjunkturuppgång i landet, finna sysselsättning för befolkningen inom landsändan samt att på ett rimligt sätt lösa problemen för de i glesbygden bosatta — har vid fördelningen av tillgängliga medel för budgetåret 1968/69 av Kungl. Maj:t erhållit en sänkning av de statliga administrationsbidragen. Detta överensstämmer dåligt med vad dåvarande statsrådet Rune Johansson i tal inför Företagareföreningarnas förbunds årsstämma 1968 anförde: »När det gäller företagareföreningarnas direktlångivning avskaffas den nuvarande ordningen att tillföra föreningarna inkomster genom den s. k. räntemarginalen. Den har ju inneburit en högst osäker och varierande inkomstkälla för föreningarna. Samtidigt har den inneburit en synnerligen egendomlig form av statligt bidrag. I stället höjs nu administrationsbidragen så att de kompenserar inkomstbortfallet för föreningarna.»

Den kompensation som sålunda utlovats till föreningarna har emellertid ej infriats. Såsom exempel på detta kan anföras Västerbottens företagareförening. Denna förening beräknade behovet av statliga administrationsmedel för budgetåret 1968/69 till 550 000 kronor och hade därvid genomfört sina beräkningar utgående från budgetåret 1967/68 och med hänsyn

tagen till härefter ökade arbetsuppgifter. 1967/68 var nettoränteintäkterna för föreningen 221 000 kronor och det fasta statliga administrationsbidraget 110 000 kronor eller tillsammans 331 000 kronor. Kungl. kommerskollegium, som är företagareföreningarnas tillsynsmyndighet, tillstyrkte efter ansökan av den nämnda föreningen ett anslag för budgetåret 1968/69 med 355 000 kronor, medan Kungl. Maj:t vid beslut om fördelning av medel för samma budgetår, med reservation av vissa medel, justerade tilldelningen till Västerbottens företagareförening till endast 250 000 kronor. Den sistnämnda summan ligger lägre än vad föreningen kalenderåret 1967 enligt bokslut hade i statliga intäkter, nämligen nettoränteintäkter 222 682:05 kronor samt fasta bidrag 60 000 kronor eller tillsammans 282 682:05 kronor.

I december 1968 avlämnade en inom finansdepartementet verkställd utredning av statens hantverksinstituts verksamhet ett betänkande »Aktiv företagsutveckling» (Fi 1968:9). I detta betänkande understrykes mycket kraftigt behovet av ökad statlig service till de mindre företagen samt nödvändigheten att landets företagareföreningar ges möjlighet till ökad medverkan för att förverkliga en sådan målsättning. Utredningen anför, vilket citeras på sidan 15 i betänkandet, följande: »Enligt utredningens mening är det vidare erfarenhetsmässigt bestyrkt att det finns betydande utrymme för ytterligare näringspolitiska åtgärder i syfte att ge de mindre och medelstora företagen bättre förutsättningar att utnyttja sina utvecklingsmöjligheter och därigenom bidra till eftersträvad samhällsekonomisk utveckling.»

Årets statsverksproposition upptager förslag om att som bidrag till företagareföreningarna m. fl. upptages 5,8 milj. kronor, vilket innebär en höjning från innevarande budgetår med 800 000 kronor. Departementschefen motiverar höjningen med de allmänna kostnadsökningarna samt behovet av att förstärka vissa föreningars resurser för medverkan i det statliga lokaliseringsstödet.

Företagareföreningarna i landet har i sina gemensamma anslagsäskanden beräknat det erforderliga bidraget från staten till 6,7 miljoner kronor. Företagareföreningarnas förbund har däremot gjort en bedömning av minimiersättningarna, som skulle vara erforderliga för att genomföra de uppgifter som riksdagen genom beslut om organisation och verksamhet ålagt föreningarna, och har därvid kommit fram till att det statliga administrationsbidraget borde uppgå till 10,5 miljoner kronor.

Enligt vår mening är det uppenbart att en ökad medverkan till utveckling av den mindre och medelstora industrin är särskilt angelägen inom de fyra nordligaste länen i Sverige: Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland. Detta bör tillmätas en mycket hög prioritet. På längre sikt torde det vara samhällsekonomiskt riktigt att genom ökad service till företag inom den nämnda regionen med syfte att bereda sysselsättning för befolkningen därstädes samtidigt som de stora statliga satsningarna, bl. a. uni-

versitetet i Umeå, bättre kan utnyttjas. En utbyggnad och förstärkning av företagareföreningarna i de fyra nordligaste länen motsvarar en investering till låga kostnader för att främja tillväxten av sysselsättningsobjekt i landsändan.

Under återopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1969/70 anvisas på driftbudgeten under elfte huvudtiteln till Bidrag till företagareföreningarna m. fl.: Administrationskostnader ett tilläggsanslag på 0,9 miljoner kronor att fördelas på Västerbottens län 300 000 kronor samt vardera Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län 200 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1969

Sigvard Larsson (fp)

i Umeå

Per Petersson (m)

i Gäddvik